

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse laevavarustust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/98/EÜ”

COM(2012) 772 final – 2012/0358 (COD)

(2013/C 161/18)

Raportöör: **Anna BREDIMA**

15. jaanuaril 2013. aastal otsustasid nõukogu ja Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 100 lõige 2 ja 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse laevavarustust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/98/EÜ”

COM(2012) 772 final – 2012/0358 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektioon võttis arvamuse vastu 27. veebruaril 2013.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 488. istungjärgul 20.–21. märtsil 2013. aastal (20. märtsi istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 113, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 1.

1. Järeldused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu uus direktiiv laevavarustuse kohta ning kiidab heaks selle põhieesmärgid. Ettepanekuga tagatakse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) laevavarustusstandardite ühtlustatud rakendamine ning kindlustatakse laevavarustuse siseturu nõuetekohane toimimine, parandades nii meresõiduohutust ja merereostuse vältimist.

1.2 Komitee nõustub täielikult direktiivi ettepaneku lähene-misviisiga. Direktiiviga a) nõutakse, et ELi liikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele paigutatav laevavarustus vastaks IMO õigus-aktides sätestatud standarditele; b) tuuakse selle reguleerimisalasse igasugune muu varustus, mis võib olla hõlmatud ELi õigus-aktidega; c) tagatakse nõuetele vastava varustuse vastastikune tunnustamine ja samaväärse varustuse aktsepteerimine; d) taga-takse laevavarustuse vaba liikumine ELis ja tehniliste kaubandus-töketete kõrvaldamine siseturul; e) võetakse kasutusele mehha-nism, mis lihtsustab ja selgitab IMO standardites tehtud muudatuste ülevõtmist Euroopa ja liikmesriikide õigusraamis-tikku.

1.3 Komitee on veendunud, et IMO töötab välja laevavarus-tuse standardid ja katsemenetlused aegsasti enne varustuse kohustuslikku paigutamist laeva pardale. Liikmesriikide ühis-tegevus IMO protsessis tagab, et järgitakse direktiivi eesmärke, ilma et oleks vaja kohaldada ELi ühepoolseid ajutisi standardeid varustusele, mis lõpuks ei pruugi vastata IMO standarditele ja tuleb vajaduse korral välja vahetada või mille puhul tuleb järgida seniste õiguste kaitse põhimõtet. Kui piirkondlikud standardid põhinevad jätkuvalt IMO standardite erineval kohaldamisel, võib see kahjustada ELi laevastiku konkurentsivõimet ning alandada ohutuse ja keskkonnakaitse taset.

1.4 Komitee leiab, et direktiivi teatud sätete reguleerimisala ja kohaldamise suhtes on vaja suuremat selgust seoses vastastikuse tunnustamise ja varustuse aktsepteerimise nõuetega, mis on sätestatud järgmistes dokumentides: määrus 613/91/EMÜ, mis käsitleb laevade ümberregistreerimist ühest ühenduse registrist teise; määrus, mis käsitleb laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiseid eeskirju ja standardeid; 2004. aasta laevavarustuse vastavussertifikaatide vastastikuse tunnustamise leping USA ja ELi vahel.

2. Euroopa Komisjoni ettepanek

2.1 Euroopa Komisjon on välja selgitanud neli valdkonda, kus direktiiv 96/98/EÜ ei taga püstitatud eesmärkide täielikku täitmist. Sidusrühmad, keda teema puudutab, hõlmavad Euroopa laevavarustuse tootjaid, sh VKEsid, laevatehaseid, laeva-reisijaid, laevaperet ja riiklikke ametiasutusi. Komisjon esitab konkreetsed ettepanekud nimetatud direktiivi puuduste paranda-miseks ja selle kehtetuks tunnistamiseks. Kavandatud uuel direk-tiivil on kaks kasulikku tulemust: see parandab märkimisväärselt IMO standardite rakendamist ELis, vähendab ohutusega seotud riske ja soodustab laevavarustuse valdkonna jaoks siseturu sujuvat toimimist, lühendades ja lihtsustades menetlusi nende nõuete muudatuste ülevõtmisel. Samal ajal lihtsustatakse direk-tiiviga õiguskeskkonda ja edendatakse ELi laevavarustuse sekto-rit.

3. Üldised märkused

3.1 Laevavarustuse sektor on suure lisandväärtusega juhtiv tööstusharu ja netoeksportijast sektor, milles investeeritakse suuri summasid teadus- ja arengutegevusse ning mis hõlmab 5 000–6 000 ettevõtet ja 300 000 töökohta. Direktiivi ettepa-nekuga parandatakse ELi laevade ja laevapere ohutust ning eden-datakse ELi laevavarustuse sektorit, luues töökohti ja majandus-kasvu.

3.2 Laevavarustus viitab igasugusele laeva pardal olevale varustusele, mis paigaldatakse laeva ehitamise või laeva hilisema moderniseerimise käigus. Samuti katab see mõiste avamerel toimuvaid tegevusi ja hõlmab mitmeid eri tooteid alates navigatsioonivarustusest ja lastimisseadmetest kuni tulekustutus- ja päästevarustuseni ning keskkonda säästva erivarustuseni, nagu ballastvee käitlemise varustus või SO_x-heidete puhastusseadmed. Laevavarustuse väärtus moodustab 40–80 % uute laevade väärtusest. Ettepanekuga vähendatakse ettevõtete kulusid ja tugevdatakse ELi tööstuse konkurentsivõimet.

3.3 Komitee tuleb meelde oma arvamust laevavarustust käsitleva direktiivi 96/98/EÜ ettepaneku kohta⁽¹⁾. Selles väljendas komitee tugevat toetust samadele põhieesmärkidele, mis on praeguses ettepanekus.

3.4 Komitee nõustub täielikult direktiivi ettepaneku lähene-misviisiga ning toetab selle eesmärke, millega tugevdatakse praegust õiguskeskkonda ning eelkõige lihtsustatakse IMO standar-dite muudatuste õigeaegset ülevõtmist ELi õigusesse.

3.5 Komitee tervitab mereohutuse küsimustes rahvusvahelis-tele õigusaktidele antud prioriteetsust, mis on kooskõlas laevan-duse ülemaailmse iseloomuga. Direktiivi eesmärke aitavad saavutada sätted, millega antakse komisjonile õigus võtta vastu rakendusakte ELi õigusaktide ajakohastamiseks, võtta vastu ühiseid kriteeriume ja kehtestada menetlusi kõnealuste nõuete ja standardite rakendamiseks ning avaldada asjaomast teavet.

4. Konkreetsete märkused

4.1 Artikkel 2 – „Mõisted”

Komitee nõustub, et rahvusvaheliste konventsioonide nimekirja lisatakse 2004. aasta rahvusvaheline konventsioon laevade ballastvee ja selle sette kontrolli ja käitlemise kohta; konvent-sioon peaks jõustuma lähitulevikus. Komitee soovib nimekir-jast välja jätta 1966. aasta rahvusvaheline laadungimärgi konventsiooni, sest selles ei ole ühtki sätet varustuse kohta.

4.2 Artikkel 3 – „Reguleerimisala”

4.2.1 Õigusliku selguse parandamiseks tuleks üheselt täpsus-tada, et direktiivi ei kohaldata varustusele, mis kõnelause direk-tiivi jõustumisel on juba laeva pardale paigutatud.

4.2.2 Komitee arusaamist mööda viitab väga kasulik lõige 2, mille kohaselt kohaldatakse laevavarustuse suhtes üksnes uut direktiivi, vastavusaspektidele. Tuleks täpsustada, kas see selge väide hõlmab ka vastastikuse tunnustamise ja varustuse aktsep-teerimise aspekte laevade ühendusesisese ümberregistreerimist

käsitleva määruse 613/91/EMÜ ning laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiseid eeskirju ja standardeid käsitleva määruse 391/2009/EÜ raames.

4.3 Artikkel 4 – „Laevavarustusele esitatavad nõuded”

Tänu IMO konventsioonide ja teiste õigusaktide ajakohastatud versiooni automaatsele kohaldamisele ei ole enam vaja direktiivi muutmist ega varustuse nimekirjade esitamist (praegu on need esitatud lisades A.I ja A.II).

4.4 Artikkel 5 – „Kohaldamine”

Et vältida sõnade „rahvusvaheliste õigusaktide nõuded, mida kohaldatakse juba varem laeva pardale paigutatud varustuse suhtes” väärti tõlgendamist, tuleks selgitada, et siin viidatakse paigutamise ajal jõus olnud nõuetele, v.a juhul, kui IMO hiljem vastu võetud nõudeid kohaldatakse varustusele, mis on juba paigaldatud laevade pardale.

4.5 Artikkel 6 – „Siseturu toimimine”

Selles artiklis sätestatakse alus laevavarustuse vabale liikumisele ELis, tuginedes põhimõttele, et liikmesriigid tunnustavad vastas-tikku käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele vastavat laevava-rustust. Artiklis räägitakse ka laevavarustuse paigutamisest ELi laeva pardale, eeldatavasti samuti väljaspool ELi. Küll aga võib seda kontseptsiooni nõrgendada artikli 7 lõike 2 (varustuse väljavahetamine, kui seda ei peeta samaväärseks), artikli 32 lõike 6 (uuendusliku varustuse puhul antakse vastuvõtvale liik-mesriigile õigus kaitseid korrata) ja artikli 34 lõike 4 (avatakse võimalus väljaspool ELi paigutatud samaväärset varustust mitte aktsepteerida) kohaldamine.

4.6 Artikkel 7 – „Laeva üleviimine liikmesriigi registrisse”

Lõikes 2 sätestatakse, et kui ametiasutus ei pea varustust sama-väärseks, vahetatakse see välja. Komitee kahtleb, kas sellistel juhtudel – ja võttes arvesse IMO eeskirju sertifikaatide vastas-tikuse aktsepteerimise kohta – oleks mõistlik, et vastuvõtvad riigid järgivad määruse 613/1991 artiklis 5 sätestatud menetlust (milles nõutakse, et komisjoni teavitatakse eelnevalt laevade ümberregistreerimisest ühe liikmesriigi laevaregistrist teise).

4.7 Artikkel 8 – „Laevavarustuse standardid”

Komitee kahtleb, kas IMO standardite väljatöötamist peaks taot-lema Euroopa Liit, mitte ELi liikmesriigid. Igal juhul töötab IMO välja laevavarustuse standardid ja katsemenetlused aegsasti enne varustuse kohustuslikku paigutamist laeva pardale. Liikmesrii-kide ühistegevus IMO protsessis tagab, et järgitakse direktiivi eesmärke, ilma et oleks vaja kohaldada ELi ühepoolseid ajutisi standardeid varustusele, mis lõpuks ei pruugi vastata IMO stan-darditele ja tuleb vajaduse korral välja vahetada või mille puhul tuleb järgida seniste õiguste kaitse põhimõtet.

⁽¹⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus, mis käsitleb nõukogu direktiivi ettepanekut laevavarustuse kohta, ELT C 97, 1.4.1996, lk 22; Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus, mis käsitleb laevade ümberregistreerimist, ELT C 80, 30.3.2004, lk 88–91.

4.8 Artiklid 9 kuni 11 – „Roolimärgis”

Heakskiidetud laevavarustus, mis on paigaldatud laeva pardale, võib vabalt kõigis liikmesriikides ringi liikuda, sest sellele on kinnitatud ühenduse märgis – roolimärgis, mis näitab selle vastavust IMO ja laevavarustuse direktiivi nõuetele. Komitee toetab võimalust täiendada roolimärgist või see asendada elektroonilise märgisega, mis lihtsustab ELi sadamatesse saabuvate laevade kontrollimist ja aitab vältida võltsimise vastu.

4.9 Artikkel 26 – „Teavitatud asutuste koordineerimine”

Komitee kiidab heaks ettepaneku rajada teavitatud asutuste koordineeritud rühm, mis võib sarnaneda Rahvusvahelise Klassifikatsiooniühingute Assotsiatsiooniga, millel on ELi tunnustatud organisatsioonid, mis teostavad teavitatud asutuste ülesannet.

Brüssel, 20. märts 2013

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president

Staffan NILSSON
